

Talenpaspoort

**BRUSSEL
VOL TAAL**

Categorie

- Tolereren
- Waarderen
- Inzetten

Tag

- leren over taal
- taalprofiel
- aandacht voor vorm
- thuistaal als opstap
- welbevinden
- talenbeleid
- talensensibilisering
- ouderbetrokkenheid

Doelgroep

- eerste graad
- tweede graad
- derde graad

Duur

- 5 à 10 minuten ⌚
- 1 lestijd ☺
- meerdere lestijden ☺☺
- project 📅

Korte beschrijving activiteit:

Om zicht te krijgen op de talen die je leerlingen actief en passief kennen, kun je de leerlingen een talenpaspoort laten maken. Zo breng je hun taalrepertoire in kaart: welke talen ze gebruiken, met wie en in welke context. De leerlingen ontdekken daardoor dat taalkennis complex is en dat er grote individuele verschillen zijn in hoe en wanneer talen gebruikt worden.

Een talenpaspoort opstellen verloopt volgens een vast stramien. Elke leerling krijgt hiervoor een groot blad papier en stiften. Je doorloopt samen met de leerlingen elke stap. Doe best ook zelf mee.

Leerlingen van het eerste leerjaar kunnen vaak nog onvoldoende lezen en schrijven om het gewone talenpaspoort te maken. Voor hen gebruik je beter het talenpaspoort voor kleuters.

Maak de leerlingen er attent op dat je een ruime definitie van talen hanteert. Ook dialecten zijn aparte taalsystemen! Bekijk het 'kennen van talen' ruim als je het talenpaspoort invult. Zet leerlingen op weg door bijkomende aanwijzingen te geven:

- Als je enkele woorden uit een vreemde taal hebt opgepikt door vaak naar series te kijken, mag je die taal ook vermelden.
- Het is niet de bedoeling elke taal waarvan je al gehoord hebt op te schrijven, maar je mag zeker talen noteren die je enkel een beetje verstaat.
- Talen die je het liefste hoort, hoef je eigenlijk niet eens te verstaan. Je moet uiteraard wel weten om welke taal het gaat.
- ...

Nadat de leerlingen hun talenpaspoorten gemaakt hebben, is het de bedoeling dat je er met hen over reflecteert. Het talenpaspoort maakt visueel duidelijk dat de context mee bepaalt welke taal je gebruikt. Het is een houvast om het gesprek op gang te brengen. Reflectievragen daarbij zijn:

- Houdt iedereen van dezelfde talen?
- Welke factoren bepalen of je een taal gemakkelijk leerde?
- Komen je voorkeuren voor een taal overeen met hoe goed je ze kent?
- Kun je even goed lezen en schrijven in al de talen die je kent?
- Ben je echt eentalig? (Deze vraag is voornamelijk bedoeld voor leerlingen die van thuis uit enkel het Nederlands spreken. Zij kunnen ontdekken dat ze minder eentalig zijn dan eerst gedacht.)

Zorg voor een 'veilige' en prettige situatie om het talenpaspoort uit te voeren. Het is niet de bedoeling dat de leerlingen het talenpaspoort 'wenselijk' invullen. Leerlingen gaan er soms van uit dat hun thuistalen niet gewenst zijn op school en durven die dan niet te vermelden. Je kunt bijvoorbeeld voor die veiligheid zorgen door je leerlingen in kleine groepjes het paspoort te laten maken.

Je kunt zelfs nadien met de talenpaspoorten van je leerlingen 'klasbeelden' maken. Dat zijn overzichten van de talen:

- die je leerlingen thuis spreken
- die je leerlingen buiten de school spreken
- die de leerlingen het liefste spreken
- waarin ze het liefste spreken, lezen, schrijven, luisteren

Dat levert vaak verrassende resultaten op en geeft je een goed overzicht van het talenrepertoire van je klas.

Benieuwd hoe je je leerlingen op verschillende manieren kunt uitdagen om hun volledige talige repertoire aan te spreken? Download hier een [inspiratiefiche](#) met ideeën voor verwerkingsopdrachten bij de talenpaspoorten.

Materiaal en voorbeelden:

Het **stappenplan** om met de leerlingen een talenpaspoort op te stellen, vind je op:

http://www.brusselvoltaal.be/sites/brusselvoltaal/files/2020-08/BrusselVolTaal-Talenpaspoort-LO-SO_0.pdf

Materialen nodig per leerling:

zeven kleurstiften, namelijk zwart, blauw, groen, rood, paars, oranje en bruin en een groot vel papier.

Het **talenpaspoort voor kleuters** vind je op:

<http://www.brusselvoltaal.be/sites/brusselvoltaal/files/2020-08/BrusselVolTaal-Talenpaspoort-KO.pdf> of raadpleeg de activiteitenfiche 'Mijn talen – een talenpaspoort voor de oudste kleuters.'

Talenposters. *Metrotaal*. Geraadpleegd op 4 september 2020 via:

www.metrotaal.be/content/3-bouwstenen/2-vaardigheden/af_talenposters-def.pdf

Voorbeelden van Brusselse scholen die de talenpaspoorten inzetten, vind je onder '[Brusselse praktijkvoorbeelden](#)'

Meer info en bronnen:

- Zo breng je het talenprofiel van je leerlingen in kaart. Brussel Vol Taal. (2020). Geraadpleegd op 1 november 2020: <http://www.brusselvoltaal.be/2-wie-zijn-mijn-leerlingen/talenprofiel-van-leerlingen>
- Van Avermaet, Piet e.a.(2016) *MARS: Meertaligheid Als Realiteit Op School. Onderzoek in Opdracht Van Het Vlaams Ministerie Van Onderwijs en Vorming.* Geraadpleegd op 4 september 2020: data-onderwijs.vlaanderen.be/documenten/bestand.ashx?nr=6366 (pdf, 7,06 MB).